

แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา แบบเรียนร่วมในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

พัชรา เชื้อประติษฐ์¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริวิมล ใจงาม²

และผู้ช่วยศาสตราจารย์ชฎานิษฐ์ ศติวิมล²

¹นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

²อาจารย์ที่ปรึกษา

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและแนวทางการมีส่วนร่วมของบุคลากร ที่เกี่ยวข้อง ในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม² สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้บริหารโรงเรียน/ครูการศึกษาพิเศษ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครองนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ จำนวน 200 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการมีส่วนร่วมของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง และแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการมีส่วนร่วมของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ยค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการมีส่วนร่วมของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านนักเรียนมีส่วนร่วมอันดับสุดท้ายคือ การเตรียมนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษให้รู้จักตั้งเป้าหมายชีวิต การสนับสนุนให้นักเรียนทั่วไปให้ยอมรับและช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และการบอกผู้ปกครองเด็กทั่วไปให้รู้ลักษณะความต้องการของบุตรหลาน ด้านสภาพแวดล้อมมีส่วนร่วมอันดับสุดท้ายคือ การกำหนดแนวทางการดำเนินงานในการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม การคัดเลือกครู/บุคลากรที่มีคุณลักษณะเหมาะสมกับการทำงานด้านการจัดการศึกษาพิเศษ การเข้าร่วมคัดเลือกครู/บุคลากรที่มีคุณลักษณะเหมาะสมกับการทำงานด้านการจัดการศึกษาพิเศษ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนมีส่วนร่วมอันดับสุดท้ายคือ การกำหนดแนวทางการดำเนินงานในการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม การตัดสินใจในเรื่องการส่งต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษในชั้นสูงขึ้น หรือในสถานศึกษาอื่นต่อไป การประเมินความก้าวหน้าการเรียนรู้ของบุตรหลาน ด้านเครื่องมือมีส่วนร่วมอันดับสุดท้ายคือ การจัดหาเทคโนโลยี สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวกให้กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ การพัฒนาครูให้มีความรู้/มีความพร้อมในการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ การช่วยเหลือประสานงานกับหน่วยงานหรือองค์กรอื่นๆ ที่มีส่วนส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียน

2. แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วยการมีส่วนร่วม
ด้านนักเรียนคือ 1) ควรมีการพัฒนาบุคลากรโดยจัดอบรมให้ความรู้หรือการศึกษาด้วยตนเองใน
เรื่องการจัดการศึกษาพิเศษ 2) ควรมีการวางแผนดำเนินงานหรือจัดทำแผนประจำปีโดยมีการ
ประชุม จัดตั้งคณะดำเนินงานและจัดทำแผนประจำปี 3) ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูล
ข่าวสารแก่ชุมชน การมีส่วนร่วมด้านสภาพแวดล้อมคือ 1) ควรเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วน
ร่วมเพื่อทำกิจกรรม 2) มอบหมายงานให้ผู้มีคุณวุฒิด้านการศึกษาพิเศษมาทำงาน 3) ควรให้
บุคลากรที่เกี่ยวข้องเข้ารับการอบรมในเรื่องบทบาทหน้าที่ของตนเอง การมีส่วนร่วมด้านกิจกรรม
การเรียนการสอนคือ 1) ควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ 2) ควรให้อำนาจกับบุคลากรที่เกี่ยวข้อง
3) มีการกำหนดนโยบาย แผนกลยุทธ์ในการจัดการศึกษาพิเศษ 4) ควรสร้างเครือข่ายการเรียนรู้กับ
ชุมชน การมีส่วนร่วมด้านเครื่องมือ สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวกคือ 1) ควรมีการจัดอบรมให้ความรู้
ในเรื่องสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก 2) รัฐ/เขตพื้นที่การศึกษาควรสนับสนุนงบประมาณในการ
จัดซื้อสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวกมากขึ้น 3) ควรเปิดโอกาสให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วม

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม, โรงเรียนเรียนร่วม

Guidelines for Promoting the Participation of Involved Personnel in Leading Mainstreaming Schools under the Office of Sukhothai Education Service Area 1

Patchara chuepradit¹ Asst. Prof. Dr. Sirivimol Jaingam²
and Asst. Prof. Chayanid Sasivimol²

Abstract

The purposes of this research were to study conditions and to propose guidelines for promoting participation¹ of involved personnel in leading mainstreaming schools² under the Office of Sukhothai Education Service Area 1. A total of 200 school administrators / special education teachers, basic education committee, and parents of students

with special needs, were recruited as research sample. Research instruments were a questionnaire seeking information on the participation of involved personnel, and an interview protocol seeking information on guidelines for promoting participation of involved personnel. Means, standard deviation, and content analysis were employed for data analyses.

The results showed that;

1. For the participation of involved personnel, three areas that found to have least participation in each aspect; student, environment, teaching and learning, and tool, were that; 1) in student aspect; preparing students with special needs to establish life goals, encouraging students without disabilities to accept and help children with special needs, and educate parents on how to understand the needs of their child, 2) in environmental aspect; allowing parents to propose guidelines in management their child education, selecting of suitable teachers / staff to work in special education, and participating in selecting of suitable teachers / staff to work in special education, 3) in teaching and learning aspect; participating in proposing guidelines for integrated education management, making decisions for transition plan, and participating in assessment of their child's learning progress, 4) in tool aspect; providing assistive technology for students with special needs, providing teacher training on how to teach children with special needs, and seeking cooperation from other agencies or organizations to help promote integrated education in schools.

2. Guidelines to promote participation of the involved personnel comprise the following. In student aspect; 1) teacher training or self-study in special education should be provided, 2) an annual implementation plan should be early established during annual meetings, 3) a community-public relation should be set. In environment aspect; 1) community should have an opportunity for contribution. 2) qualified special educators should be hired, 3) relevant personnel should be trained to be responsible for their own roles. In teaching and learning aspect; 1) workshops on teaching and learning should be provided, 2) relevant personnel should be empowered, 3) clear policy, and strategies in special education should be set. 4) To create a network of learning communities. In tool aspect; 1) a training on educational media and assistive technology should be provided, 2) state/ district should support for more materials, and facilities, 3) community should have an opportunity for participation.

KEYWORDS : project evaluation, mainstreaming school

บทนำ

การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของมนุษย์ ปัจจุบันการสร้างบุคคลให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ต้องมีการพัฒนาทุกด้านทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและ

สติปัญญา กระทรวงศึกษาธิการได้เสนอแนวทางการจัดการศึกษาในแนวปฏิรูปการศึกษา โดยมีจุดหมายสำคัญคือการพัฒนาคนไทยให้ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงมีคุณภาพเป็นคนดี คนเก่ง มีความสุข และสามารถเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ดังนั้นรัฐบาล จึงพยายามทุ่มเททรัพยากรปัจจัยให้เด็กและเยาวชนทุกคนมีสิทธิและโอกาสให้ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเท่าเทียมกัน ทั้งเด็กทั่วไปและเด็กด้อยโอกาสทางการศึกษา แนวคิดที่ให้เด็กเข้าสู่สถานศึกษาที่จัดไว้โดยไม่แบ่งแยกเลือกปฏิบัติ นับว่าได้เป็นแนวคิดหรือแนวทางที่สำคัญยิ่ง ปัจจัยเบื้องต้นที่เป็นพื้นฐานการบรรลุถึงสังคมแห่งความเท่าเทียมกัน ต้องเริ่มจากการปฏิบัติที่ไม่เลือกปฏิบัติ เพราะจะเป็นผลให้เกิดความเท่าเทียมกันของคนในสังคม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2544)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดนโยบายและการดำเนินงานด้านการศึกษาพิเศษของประเทศไทย ซึ่งมีพื้นฐานมาจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้แก่ มาตรา 10 จัดการศึกษาให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี ให้จัดการศึกษาพิเศษให้จัดบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ให้ได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก มาตรา 15 การจัดการศึกษา มี 3 รูปแบบคือ ในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัย มาตรา 24 และมาตรา 28 ให้มีหลักสูตรเฉพาะสำหรับคนพิการในระดับมาก จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้รับเนื้อหาสาระทั่วไปให้สอดคล้องกับคนพิการแต่ละประเภท และให้ใช้โครงสร้างซีท (SEAT framework) ในการบริหารจัดการเรียนร่วม เพราะเป็นการจัดระบบการบริหารจัดการที่ครอบคลุมองค์ประกอบทุกด้านได้แก่ ด้านนักเรียน (S - Students) ด้านสภาพแวดล้อม (E - Environment) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน (A - Activities) ด้านเครื่องมือ สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก (T-Tools) เป็นต้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2548)

ดังนั้น เพื่อให้เด็กพิการเรียนร่วมได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ การศึกษาเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาพิเศษแบบเรียนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 กำหนดไว้นั้นเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง เพราะการมีส่วนร่วมของบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาพิเศษนั้น เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานมีส่วนร่วมด้านความคิดในการตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง และเมื่อบุคคลมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายในโครงการต่าง ๆ ก็จะทำให้เกิดความผูกพันทางจิตวิทยา เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของในเป้าหมายหรือโครงการนั้นๆ เมื่อถึงภาคปฏิบัติก็จะมีแรงจูงใจและกระตือรือร้นให้งานบรรลุผลตามที่ได้มีส่วนกำหนดขึ้นมาด้วย (สร้อยตระกูล อรรถมานะ, 2542)

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

การศึกษานี้มีจุดมุ่งหมาย ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1
2. เพื่อศึกษาแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูการศึกษาพิเศษ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครองของนักเรียน ในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 จำนวน 20 โรงเรียน 747 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากกลุ่มประชากร โดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi Stage Sampling) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540) ได้กลุ่มตัวอย่าง 200 คน คือ ผู้บริหารจำนวน 11 คน ครูการศึกษาพิเศษจำนวน 65 คน คณะกรรมการสถานศึกษาจำนวน 22 คน ผู้ปกครองนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษจำนวน 102 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดเครื่องมือ ดังนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนร่วมของบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม 4 ด้านคือด้านนักเรียนด้านภาพแวดล้อม ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อ เครื่องมือ สิ่งอำนวยความสะดวก มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด จำนวน 3 ฉบับ

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับหลักการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนเรียนร่วม

และได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีการให้ความร่วมมือในการจัดการศึกษา และศึกษาหลักการบริหารงานการศึกษาพิเศษแบบโครงสร้างชี้ท และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. สร้างแบบสอบถามฉบับร่างขึ้น จำนวน 3 ฉบับได้แก่ แบบสอบถามฉบับที่ 1 ได้ข้อคำถาม 51 ข้อ แบบสอบถามฉบับที่ 2 ได้ข้อคำถาม 37 ข้อ และแบบสอบถามฉบับที่ 3 ได้ข้อคำถาม 31 ข้อและนำไปขอคำแนะนำจากคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อปรับปรุงเนื้อหาในแบบสอบถาม

3. นำแบบสอบถามกลับมาปรับปรุง จัดหมวดหมู่และปรับแก้ข้อความให้ชัดเจน จากนั้นนำแบบสอบถามทุกฉบับเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน

4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญ มาวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปเป็นข้อคำถาม ได้ข้อคำถามที่มีคุณภาพทั้งหมด คือ มีค่า IOC ระหว่าง 0.6 - 1.00 ดังนี้

4.1 แบบสอบถามฉบับที่ 1 ได้ข้อคำถาม 51 ข้อ มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00

4.2 แบบสอบถามฉบับที่ 2 ได้ข้อคำถาม 34 ข้อ มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.20 – 1.00 และมีข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.5 อยู่ 3 ข้อ ของคณะกรรมการสถานศึกษา ในด้านการจัดการเรียนการสอน ที่ต้องตัดทิ้งไป

4.3 แบบสอบถามฉบับที่ 3 ได้ข้อคำถาม 31 ข้อ มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00

5. นำแบบสอบถามไปหาคุณภาพโดยทดลองใช้กับกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาพิเศษแบบเรียนร่วมที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) จำนวน 30 คน ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามฉบับ 1 ฉบับที่ 2 และฉบับที่ 3 เท่ากับ 0.87 , 0.83 และ 0.83 ตามลำดับ

6. นำแบบสอบถามที่หาคุณภาพมาแล้วนำเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อขอความเห็นชอบก่อนนำไปใช้เก็บข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนร่วมของบุคลากร ในโรงเรียน แก่นนำจัดการเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

1. ขอหนังสือจากสำนักประสานการจัดบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม พิษณุโลก เพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

2. ผู้วิจัยเดินทางไปส่งเอกสารด้วยตนเอง และในเอกสารได้แนบซองจดหมายตอบกลับพร้อมติดแสตมป์ไปให้ด้วย จำนวน 200 ฉบับ

3. ผู้วิจัยเดินทางไปเก็บเอกสารด้วยตนเอง ได้เอกสารครบ คิดเป็น 100%

4. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ มาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS for windows

การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ แล้วคำนวณหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์สอบถามเกี่ยวกับสภาพการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนร่วม ในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 1 แบ่งเป็น 4 ด้านตามโครงสร้างชี้ท ทำการวิเคราะห์ข้อมูลและตรวจให้คะแนนที่ได้โดย หาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

เกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย สำหรับแบบสอบถาม ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายความว่า มีส่วนร่วมระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายความว่า มีส่วนร่วมระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายความว่า มีส่วนร่วมระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายความว่า มีส่วนร่วมระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายความว่า มีส่วนร่วมระดับมากที่สุด

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

1. ค่าร้อยละ (%)

2. ค่าเฉลี่ย($\bar{X}$)

3. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(SD .)

ผลการวิจัย

1. การศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา 4 ด้าน ดังนี้

ด้านนักเรียน สภาพการมีส่วนร่วมของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านนักเรียนที่มีส่วนร่วมอันดับสุดท้ายคือ

1. ผู้บริหารและครูการศึกษาพิเศษมีส่วนร่วมใน การเตรียมนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษให้มีคุณลักษณะพื้นฐานในการเรียนรู้ โดยให้รู้จักตั้งเป้าหมายชีวิต

2. คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมใน การสนับสนุนให้นักเรียนทั่วไปยอมรับในการช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ในการปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกัน

3. ผู้ปกครองนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมีส่วนร่วมใน การบอกผู้ปกครองเด็กปกติทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับบุตรหลานให้เข้าใจความต้องการพิเศษของบุตรหลาน

ด้านสภาพแวดล้อม สภาพการมีส่วนร่วมของบุคลากรที่เกี่ยวข้องในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านสภาพแวดล้อมที่มีส่วนร่วมอันดับสุดท้ายคือ

1. ผู้บริหารและครูการศึกษาพิเศษมีส่วนร่วมใน การกำหนดแนวทางการดำเนินงานในการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม

2. คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรในการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม

3. ผู้ปกครองนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมีส่วนร่วมใน การเข้าร่วมคัดเลือกครู/บุคลากรที่มีคุณลักษณะเหมาะสมกับการทำงานด้านการจัดการศึกษาพิเศษสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

ด้านกิจกรรมการเรียน สภาพการมีส่วนร่วมของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าการจัดการเรียนการสอนที่มีส่วนร่วมอันดับสุดท้ายคือ

1. ผู้บริหารและครูการศึกษาพิเศษมีส่วนร่วมใน การกำหนดแนวทางการดำเนินงานในการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม

2. คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมใน การตัดสินใจในเรื่องการส่งต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษในชั้นสูงขึ้น หรือในสถานศึกษาอื่นต่อไป

3. ผู้ปกครองนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมีส่วนร่วมใน การประเมินความก้าวหน้าการเรียนรู้ของบุตรหลาน

ด้านเครื่องมือ สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก สภาพการมีส่วนร่วมของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าการมีส่วนร่วมด้านเครื่องมือ สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวกที่มีส่วนร่วมอันดับสุดท้ายคือ

1. ผู้บริหารและครูการศึกษาพิเศษมีส่วนร่วมใน การจัดหาเทคโนโลยี สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวกให้กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษไว้ใช้ดำรงชีวิตประจำวัน / ใช้เพื่อการเรียนรู้

2. คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมใน การพัฒนาครูให้มีความรู้ / มีความพร้อมในการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

3. ผู้ปกครองนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมีส่วนร่วมใน การช่วยเหลือ
ประสานงานกับหน่วยงานหรือองค์กรอื่นๆ ที่มีส่วนส่งเสริมสนับสนุน การจัดการเรียนร่วมใน
โรงเรียน

2. แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคลากรที่เกี่ยวข้องในโรงเรียนแกนนำ
จัดการเรียนร่วม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ประกอบด้วย
แนวทางการมีส่วนร่วม ดังนี้

ด้านนักเรียน

1. ควรมีการพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องด้านการจัดการศึกษาพิเศษ
2. ควรมีการวางแผนการดำเนินงานหรือควรจัดทำแผนปฏิบัติการ

ประจำปีที่เกี่ยวข้องด้านการจัดการศึกษาพิเศษ

3. ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลข่าวสารแก่ชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ

ด้านสภาพแวดล้อม

1. ควรเปิดโอกาสให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วม
2. ควรมอบหมายให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องที่มีคุณวุฒิมีความรู้ด้านการจัดการศึกษา

พิเศษได้เป็นอย่างดีเป็นผู้ปฏิบัติงาน

3. ควรให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องด้านการจัดการศึกษาพิเศษทุกคน ต้องเข้ารับการ

อบรม

ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน

1. ควรจัดสัมมนาหรือจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ
2. ควรให้อำนาจกับบุคลากรที่เกี่ยวข้อง
3. ผู้บริหารควรต้องกำหนดแผน นโยบายและยุทธศาสตร์
4. ควรมีการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้กับชุมชน

ด้านเครื่องมือ สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก คือ

1. ควรมีการจัดการอบรมให้ความรู้
2. รัฐ/เขตพื้นที่การศึกษาควรสนับสนุนงบประมาณในเรื่องของการจัดการศึกษา

พิเศษมากขึ้น

3. เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม

อภิปรายผล

ด้านนักเรียน

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ

1) ผู้บริหารและครูการศึกษาพิเศษไม่มีการวางแผนการปฏิบัติงานประจำปีไว้ จึงทำให้ผู้บริหารและครูการศึกษาพิเศษไม่เห็นความสำคัญในการปฏิบัติงานด้านการการศึกษาพิเศษ ทำให้ผลการดำเนินงานไม่มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ บัญญัติ ทองสวัสดิ์ (2541) พบว่า ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปใช้ในระดับมาก ในขณะที่บุคลากรมีส่วนร่วมในการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปใช้ในระดับปานกลาง และยังพบอีกว่า ผู้บริหารและครูการศึกษาพิเศษมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษาพิเศษน้อย 2) คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการสนับสนุนให้นักเรียนทั่วไปยอมรับในการช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในการปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคณะกรรมการสถานศึกษาขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และความรู้ความเข้าใจในเรื่องบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาด้านการจัดการศึกษาพิเศษ สอดคล้องกับ สุทธิวรรณ ยิ้มสมบุญ (2545) ได้ศึกษาปัญหาการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิเศษ เรียนร่วม พบว่า การดำเนินการจัดการศึกษาพิเศษในด้านการจัดการเรียนไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดการศึกษาพิเศษ 3) ผู้ปกครองนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ มีส่วนร่วมในการบอกผู้ปกครองเด็กปกติทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับบุตรหลานให้เข้าใจความต้องการพิเศษของบุตรหลาน สอดคล้องกับ บุษบา ดาไว (2549) พบว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมด้านนักเรียน ได้แก่ การจัดกิจกรรมเพื่อช่วยให้เด็กทั่วไปเข้าใจและยอมรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

จากสภาพการมีส่วนร่วมดังกล่าว ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคลากรที่เกี่ยวข้องคือ

1) ควรให้มีการพัฒนาบุคลากรโดยจัดอบรมให้ความรู้หรือให้ศึกษาด้วยตนเองในเรื่องการจัดการศึกษาพิเศษ การอบรมสัมมนาจะทำให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องมีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม ทำให้บุคลากรรู้ถึงบทบาทหน้าที่ที่ต้องมีส่วนร่วมรับผิดชอบซึ่งสอดคล้องกับ สมพร หวานเสร็จ (2543) ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ก่อนเริ่มโครงการเรียนร่วมที่โรงเรียนใดๆ ควรจัดอบรมครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องของของทุกระดับ 2) ควรมีการวางแผนการดำเนินงานหรือจัดทำแผนประจำปีด้านการการศึกษาพิเศษ โดยมีการประชุม จัดตั้งคณะดำเนินงานและการจัดทำแผนประจำปีเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีระบบและตรวจสอบได้ สอดคล้องกับ สมศักดิ์ โสรวร (2543) ได้ให้ข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนร่วมว่า ควรมีการวางแผนร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเพื่อกำหนดวิธีการปฏิบัติงานร่วมกันอย่างชัดเจน 3) ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลข่าวสารแก่ชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ เพราะการประชาสัมพันธ์ เป็นจุดเริ่มต้นที่จะทำให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องมีความรู้เบื้องต้นและรู้บทบาทหน้าที่ ที่ตนเองต้องเข้าร่วมรับผิดชอบ สอดคล้องกับ วิลาวัลย์ วงศ์कुณาโรจน์ (2545) ได้เสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการ

เรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติ ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ครู ผู้ปกครองเด็กพิเศษและเด็กปกติให้เข้าใจและยอมรับการจัดการเรียนร่วมให้มากขึ้น

ด้านสภาพแวดล้อม

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ

1) โรงเรียนไม่ได้มีการกำหนด/วางแผนการดำเนินงานการจัดการศึกษาพิเศษไว้ สอดคล้องกับ ทนินชัย อินทนนชัย (2542) พบว่า การจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ด้านการจัดอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ยังไม่มีการจัดบริการด้านสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก และความไม่เข้าใจเกี่ยวกับการจัดอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ 2) คณะกรรมการสถานศึกษาไม่รับทราบหน้าที่ของตนเอง / โรงเรียนให้รับรู้บทบาทหน้าที่น้อยเกินไป บางครั้งผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมน้อย และคิดว่าคณะกรรมการสถานศึกษามีความรู้ไม่พอที่จะจัดการศึกษาพิเศษได้ ซึ่งผู้บริหารอาจเข้าใจผิด เพราะบทบาทหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องด้านอื่นๆ อาจจะเกี่ยวข้องเพียงแค่รับรู้ สนับสนุนก็ได้ ทางโรงเรียนจึงให้บุคลากรอื่นๆรับรู้บทบาทหน้าที่น้อยเกินไป สอดคล้องกับ สำราญ หาญประเสริฐ (2544) พบว่า ปัญหาสำคัญคือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่รู้ว่าหน้าที่ที่ดีพอ ขาดความรู้และประสบการณ์ในการจัดการศึกษา 3) ผู้ปกครองนักเรียนขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องบทบาทหน้าที่ของตนเอง คิดว่าการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมเป็นหน้าที่ของโรงเรียนเท่านั้น สอดคล้องกับ สดศรี สุทธการ (2545) ได้ศึกษาการดำเนินงานและปัญหาการจัดการเรียนร่วม พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนเห็นว่าการให้การช่วยเหลือเด็กที่มีปัญหาเป็นหน้าที่ของครูเท่านั้น

จากสภาพการมีส่วนร่วมดังกล่าว ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคลากรที่เกี่ยวข้องด้านสภาพแวดล้อมคือ 1) ควรเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม เพราะการได้เข้ามามีส่วนร่วมจะทำให้ต้องมีการปฏิบัติงานร่วมกัน เมื่อได้ปฏิบัติงานก็แสดงว่าต้องมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบงานนั้นๆ และเมื่อได้รับผิดชอบก็จะเกิดความผูกพัน ซึ่งจะเป็นผลให้เกิดข้อผูกมัดทางด้านจิตใจที่จะต้อง ตกลงใจในการทำงานร่วมกัน สอดคล้องกับ สัมฤทธิ์ กาแฟ (2545) ได้ให้แนวคิดว่า การมีส่วนร่วมเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานหรือผู้เกี่ยวข้องมีส่วนในการทำงาน จะทำให้เกิดความรู้สึกเกี่ยวข้องผูกพันกับงานหรือองค์กร ความรู้สึกผูกพันเกี่ยวข้องหากมีการตัดสินใจดำเนินการ อย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกันแล้วจะเป็นผลให้เกิดข้อผูกมัดหรือสิ่งที่ตกลงใจร่วมกัน 2) ควรมอบหมายงานให้ผู้ที่มีคุณวุฒิด้านการศึกษาพิเศษมาทำงานร่วมกับโรงเรียน เพราะการจัดการศึกษาพิเศษเป็นการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล/เฉพาะทาง ซึ่งผู้ที่รับผิดชอบ ในการจัดการศึกษาต้องเป็นผู้ที่มีคุณวุฒิและประสบการณ์โดยตรงเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับ ผดุง อารยะวิญญู (2542) กล่าวว่า ในโรงเรียนเรียนร่วมควรมีครูการศึกษาพิเศษ ซึ่งมีวุฒิทางการศึกษาพิเศษหรือได้รับการฝึกอบรมทางการศึกษาพิเศษ

โดยเฉพาะ 3) ควรให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องเข้ารับการอบรมเพื่อให้รู้บทบาทหน้าที่ของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับสำราญ หาญประเสริฐ (2544) กล่าวว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่รู้ว่าหน้าที่ที่ดีพอ ขาดความรู้และประสบการณ์ในการจัดการศึกษา การจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมนั้น จะเห็นได้ว่าต้องมีหลายเรื่องที่สนับสนุนข้อดีของการจัดการศึกษา โดยเฉพาะการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม โดยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาเช่น ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียนเพื่อเป็นการรับรู้ ร่วมปฏิบัติ ร่วมตัดสินใจและต้องร่วมรับผิดชอบร่วมกัน ตามบทบาทหน้าที่ของตนเองเพื่อการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ

1) สถานศึกษาให้ความรู้ความเข้าใจด้านหลักสูตรตลอดจนการเข้าร่วมกิจกรรมให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องรับทราบน้อยเกินไป ซึ่งสอดคล้องกับ สมศักดิ์ โสรวร (2543) พบว่า ปัญหาการจัดการเรียนร่วมได้แก่ ปัญหาด้านบุคลากร ด้านการจัดการศึกษา ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุ อุปกรณ์ 2) คณะกรรมการสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรการจัดการศึกษา พิเศษน้อย จึงไม่รับบทบาทหน้าที่ของตนเองและไม่มีประสบการณ์ด้านการจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับ สำราญ หาญประเสริฐ (2544) พบว่า การให้ความเห็นชอบการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นคือ คณะกรรมการสถานศึกษาไม่รู้ว่าหน้าที่ที่ดีพอ ขาดความรู้และประสบการณ์ในการจัดการศึกษา 3) ผู้ปกครองนักเรียนและชุมชนส่วนใหญ่เข้ามามีส่วนร่วมแค่เป็นผู้ให้ข้อมูลพื้นฐานและสนับสนุนสื่อ วัสดุ อุปกรณ์เท่านั้น ชุมชนไม่กล้าเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลหลักสูตรท้องถิ่น เพราะคิดว่าเป็นหน้าที่ของโรงเรียนเท่านั้น สอดคล้องกับสดศรี สุทธการ (2545) ได้ศึกษาการดำเนินงานและปัญหาการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนบ้านสบกอน สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเขียงกลาง จังหวัดน่าน พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนเห็นว่าการให้การช่วยเหลือเด็กที่มีปัญหาเป็นหน้าที่ของครูเท่านั้น

จากสภาพการมีส่วนร่วมดังกล่าว ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคลากรที่เกี่ยวข้องด้านกิจกรรมการเรียนการสอนคือ

1) จัดอบรมเชิงปฏิบัติการ ด้านการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม ด้านการรับบทบาทของตนเอง เมื่อผู้อบรมรู้ และเข้าใจถึงการจัดการศึกษาแล้ว รับบทบาทหน้าที่ตนเองแล้ว ก็จะทำให้เกิดความสำนึกที่จะต้องเข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับ วิรัตน์ วิทยานวัฒน์ (2545) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาพิเศษรูปแบบการเรียนร่วม พบว่า ควรมีการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจการจัดการเรียนร่วม มีการนิเทศและติดตามผลอย่างต่อเนื่องมีระบบ

2) การให้อำนาจกับบุคคลที่เกี่ยวข้องเพื่อให้บุคลากรเกิดความภาคภูมิใจที่ได้เข้ามามีส่วนร่วม ซึ่งสอดคล้องกับ พูลศรี ไม้ทอง (2543) พบว่าบทบาทของโรงเรียนในการเสริมสร้าง

ความร่วมมือของชุมชนนั้น โรงเรียนควรสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน และเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วม

3) ควรมีการกำหนดนโยบาย แผนกลยุทธ์ในการจัดการศึกษาอย่างชัดเจน ซึ่งจะทำให้ผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมปฏิบัติงานได้ถูกต้อง ซึ่งสอดคล้องกับ พูลศรี ไม้ทอง (2543) ได้เสนอแนะว่า ชุมชนควรมีบทบาทในการเป็นผู้ให้ข้อมูล แนวคิด และ/หรือข้อเสนอแนะ กำหนดทิศทางเป้าหมาย บทบาทในการสร้างความร่วมมือในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น 4) การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้กับชุมชนเพื่อให้ชุมชนได้รับรู้และร่วมกิจกรรมกับโรงเรียนก็เป็นสิ่งสำคัญ โรงเรียนก็รู้ความต้องการของชุมชน ชุมชนได้รับประโยชน์ก็อาจจะเข้ามามีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ ทำให้การดำเนินการจัดการศึกษามีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ เอกราช ฉัตรใจคำ (2542) ให้ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไข อันเกิดจากการดำเนินงานของอนุกรรมการที่ปฏิบัติงานเพื่อช่วยเหลือด้านการขาดแคลนบุคลากรครูแก่ทางโรงเรียน โดยส่งเสริมให้ใช้แหล่งเรียนรู้และวัสดุท้องถิ่นมาประกอบการจัดการเรียนการ

ด้านเครื่องมือ

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ

1) โรงเรียนขาดงบประมาณในการจัดซื้อ หรือมีงบประมาณไม่เพียงพอ ทำให้ผู้บริหารและครูการศึกษาพิเศษไม่มีงบประมาณที่จะนำมาบริหารด้านการจัดซื้อจัดหาสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวกให้กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้ เด็กที่มีความต้องการพิเศษจึงไม่ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควร สอดคล้องกับ สดศรี สุทธการ (2545) กล่าวว่า ปัญหาการจัดการเรียนร่วมพบว่า งบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนไม่เพียงพอ ขาดครูผู้สอนการศึกษาพิเศษโดยตรง และสอดคล้องกับ สุวัชรชัย สายแก้ว (2546) พบว่าปัญหาด้านสื่อมีไม่เพียงพอกับความต้องการของครู

2) คณะกรรมการสถานศึกษาขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการพิเศษด้านความต้องการพิเศษและบทบาทหน้าที่ของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง อาจเป็นเพราะโรงเรียนบอกกล่าวบทบาทหน้าที่ของบุคลากรให้ทราบน้อยเกินไป สอดคล้องกับ สำราญ หาญประเสริฐ (2544) พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่รู้หน้าที่ที่ดีพอ ขาดความรู้และประสบการณ์ในการจัดการศึกษา และ ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญในการคัดเลือกคนเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา ยังไม่ได้คนที่มีความรู้ความสามารถในการจัดการศึกษาและมีการประชุมเพื่อปฏิบัติงานในหน้าที่น้อยมาก 3) ผู้ปกครองนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษไม่มีเวลาว่างในการให้ความร่วมมือ และผู้ปกครองนักเรียนคิดว่าการคัดเลือกบุคลากรต้องเป็นหน้าที่ของโรงเรียนและครูเท่านั้น สอดคล้องกับ สดศรี สุทธการ (2545) พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนเห็นว่าการให้การช่วยเหลือเด็กที่มีปัญหาเป็นหน้าที่ของครูเท่านั้นและแนวนโยบายของโรงเรียนไม่เอื้อให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ทำให้ผู้ปกครองขาดการให้ความร่วมมือ

จากสภาพการมีส่วนร่วมดังกล่าว ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคลากรที่เกี่ยวข้องคือ

1) การจัดอบรมให้ความรู้ในเรื่องสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อบุคลากรที่เกี่ยวข้องจะได้รู้เข้าใจความจำเป็นของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ เพราะถ้าบุคลากรไม่มีความรู้ก็ไม่สามารถช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้ตรงกับความต้องการของเด็กแต่ละประเภท สอดคล้องกับ ชอัม อินทร์น้อย (2546) ได้ทดลองใช้ชุดฝึกอบรม การจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) โดยใช้วิธีทัศน์สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษพบว่า ครูผู้สอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนประถมศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความรู้ ความเข้าใจ ในการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล

2) รัฐ / เขตพื้นที่การศึกษาควรสนับสนุนงบประมาณในการจัดซื้อสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวกมากขึ้น สอดคล้องกับ วีระพงษ์ เทียมจันทร์ (2547) พบว่าแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาพิเศษรูปแบบการจัดการเรียนร่วม ด้านสภาพแวดล้อม ต้องมีการจัดเตรียมสื่อ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกสอดคล้องกับความต้องการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ด้านอาคารเรียน อาคารประกอบ และห้องเสริมวิชาการมีการปรับปรุงให้เอื้อต่อการจัดการเรียน การสอนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ 3) เปิดโอกาสให้บุคลากรได้เข้ามามีส่วนร่วม เพราะการเปิดโอกาสเป็นการสร้างความมั่นใจให้ผู้ที่เกี่ยวข้องภูมิใจที่ความคิดเห็นของตนจะถูกนำไปเป็นทางเลือกทางหนึ่ง และการใช้ค่านิยมของบุคคลซึ่งเป็นเรื่องของจิตใจ เมื่อผู้ที่เกี่ยวข้องกระทำการสิ่งใดแล้วบรรลุผล จะทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเกิดความผูกพัน มีความรู้สึกรับผิดชอบต่อกิจกรรมที่ดำเนินงานด้วยตนเองด้วยความสมัครใจ สอดคล้องกับ สดศรี สุทธการ (2545) ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า หน่วยงานต้นสังกัดใช้การบริหารงานโดยยึดโรงเรียนเป็นฐานด้วยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย การสนับสนุนในด้านงบประมาณในด้านสื่อ อุปกรณ์ ตลอดจนส่งเสริมด้านขวัญและกำลังใจและหาแนวทางในการพัฒนาการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษให้เกิดประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป ดังต่อไปนี้

1. การเก็บข้อมูลการวิจัยที่ได้ผลดี ผู้วิจัยควรประสานงานกับผู้บริหารหรือหัวหน้าหน่วยงานโดยตรง และดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง เพื่อความสะดวกในการจัดเก็บข้อมูลที่ครบถ้วนและตรงต่อความเป็นจริง

2. ควรมีการเก็บข้อมูลเพิ่มเติมจากการสังเกตจากสภาพจริงในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือสังเกตการปฏิบัติงานของครูการศึกษาพิเศษหรือครูพี่เลี้ยง เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงคุณภาพช่วยยืนยันข้อมูลที่ได้ในเชิงปริมาณ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาเจาะลึกเกี่ยวกับสภาพการมีส่วนร่วมของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เฉพาะด้าน เช่น ด้านนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อการแก้ไขปัญหาที่ตรงจุดและทำให้การจัดการศึกษาพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วมมีประสิทธิภาพมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2544) รายงานการประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการ
ปีการศึกษาเพื่อคนพิการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- ชอุ่ม อินทร์น้อย. (2546). การทดลองใช้ชุดฝึกอบรม การจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะ
บุคคล (IEP) โดยใช้วิธีทัศนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครสวรรค์. กรุงเทพฯ :
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยศรีนครินทร
วิโรฒประสานมิตร.
- บุษบา ตาไ. (2550). การศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางในการบริหารจัดการเรียน
ร่วมโดยใช้โครงสร้างชีวิตของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม จังหวัดสุโขทัย.
พิษณุโลก : วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- บัญญัติ ทองสวัสดิ์. (2541). การมีส่วนร่วมในกระบวนการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไป
ปฏิบัติตามการรับรู้ของครูและผู้บริหารโรงเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษา จังหวัดนครปฐม.
- วีระพงษ์ เทียมวงษ์. (2547). การศึกษาปัญหาและแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษา
พิเศษรูปแบบการเรียนร่วม ตามความคิดเห็นของบุคลากรในโรงเรียน
ประถมศึกษาสังกัด สำนักงานประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์. นครราชสีมา :
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- ผดุง อาระวิญญ. (2542). การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ. กรุงเทพฯ : กรุงเทพมหานคร.

- พูนศรี ไม่ทอง.(2543). การศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น
ในระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนที่ได้รับรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในกรุงเทพมหานคร.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2548). รายงานการวิจัยการพัฒนา
หลักสูตรสำหรับบุคคลออทิสติก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2547.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (รสพ.)
- สร้อยตระกูล อรรถมานะ. (2542). พฤติกรรมองค์การ : ทฤษฎีและการประยุกต์. กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สัมฤทธิ์ ทางเพ็ง. (2545). รูปแบบการมีส่วนร่วมในสถานศึกษา. วารสารวิชาการ ปีที่ 5
(เมษายน 2545) 8-12.
- สมศักดิ์ โสธการ. (2543). การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและข้อเสนอแนะการเรียน
ร่วมของเด็กปกติและเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น. ขอนแก่น : วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สมพร หวานเสร็จ. (2543). การจัดการศึกษาแบบเรียนรวม. ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขต
การศึกษา 10. ถ่ายเอกสาร.
- สุทธิวรรณ ยิ้มสมบุญ. (2545). แนวทางการบริหารงานโรงเรียนที่มีการจัดชั้นเรียน
เรียนร่วม ระดับประถมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก. พิษณุโลก : วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามพิษณุโลก.
- สดศรี สุทธการ. (2545). การดำเนินงานการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำ
การศึกษาพิเศษ : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านสบกอน สำนักงานการประถมศึกษา
อำเภอเขียงกลาง จังหวัดน่าน. อุตรดิตถ์ : วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- เอกราช นัตรใจคำ. (2542). การมีส่วนร่วมในการจัดการโรงเรียน ของคณะกรรมการ
โรงเรียนสังกัดสำนักงานประถมศึกษา อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่.
การค้นคว้าอิสระตามหลักสูตรปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต วิทยานิพนธ์
สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อมรรัตน์ ตัวงทรัพย์. (2551). การนำเสนอแนวทางการดำเนินงานวิชาการ โรงเรียนเรียน
ร่วมที่จัดการศึกษาในระดับศึกษาภาคบังคับ จังหวัดกำแพงเพชร.
พิษณุโลก : วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.